

РЎЗНОМА
1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ИИВ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

Қонунчиллик ва ҳуқук-тартибот учун!

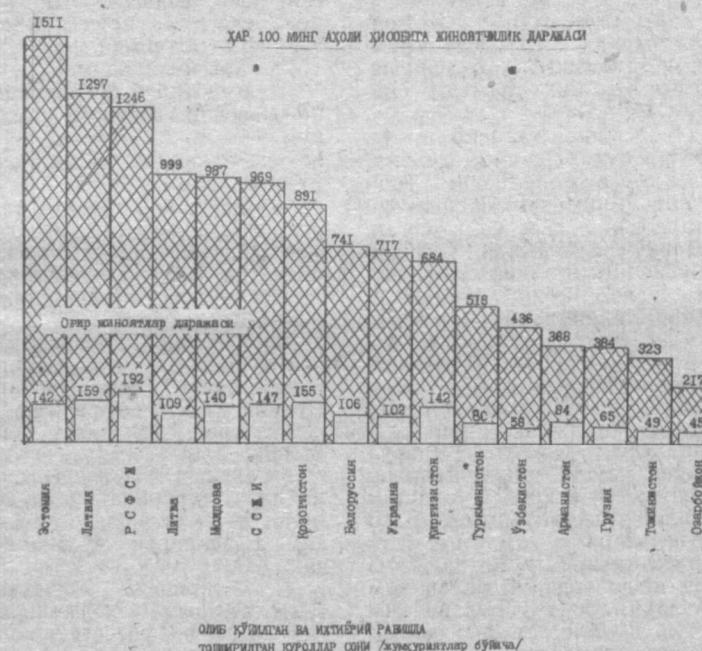
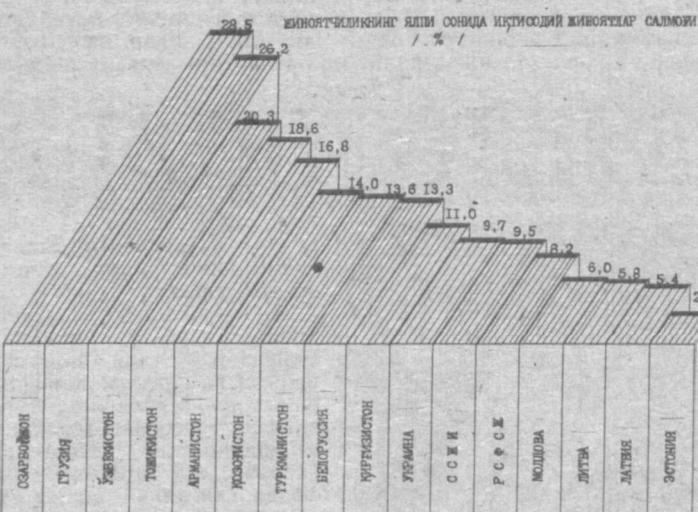
● 18 (2282)

● 1991 ЙИЛ 2 МАРТ

● ШАНБА

● БАҲОСИ-10 ТИИИН

ССЖИДА ЖИНОЯТЧИЛИК АҲВОЛИ

ОЛИБ ҲЎЙЛАНГАН ВА ИХТИЙИР РАВИША
ТОПШИРЛАНГАН ЎҚОЛЛАР СОИ /хумеуралнлар бўйича/

Утган 1990 йил давомидаги мамлакатимиз бўйича ҳуқуқбузарлик вазияти ута кескинлашгани кузатилди. Қайд қилинган жиноятлар сони 13,2 фоизга кўпайди ва 2 млн. 786,6 мингга етди (шундан 422,6 мингтаси оғир жиноятлар). Ҳар юз минг аҳоли ҳисобига жиноятчилик миқдори 862 тадан 969 тага етди. Айрим жумҳурятларда эса бу миқдор мингтадан ошиб кетди.

Ўқотар қурол ишлатиб содир қилинган жиноятлар сони уч бараварга (7,3 минг) кўпайди. Ҳамон энг катта хавфни хонадонлардаги «омбор»да сақланётган ва рўйхатдан ўтмаган қурол-

ириглар тудирмонда. ССЖИ Президентининг 1990 йил 25 июлдаги Фармонига мувофиқ аҳолида сақланаётган 24,4 минг ўқотар қуроллар, 747,4 минг дона ўқорилар кўнгилли равишда топширилди ёки мажбуран олиб қўйилди.

Ноқонуний ҳатти-ҳаракатлар иқтисодиёт соҳасида жуда кенг ёйилди. Үғирликнинг кўлами кентайди, чайқовчилик оммавийлашиб кетди. Кўпгина жумҳурятлarda, асосан, Кавказорти ва Ўрта Осиёда жиноятчиликнинг ялпи сонида иқтисодий жиноятчилик салмоги иттифоқ миқёсидаги ўртача миқдордан анча ошгани кўринди.

Ўқотар қурол ишлатиб содир қилинган жиноятлар сони уч бараварга (7,3 минг) кўпайди. Ҳамон энг катта хавфни хонадонлардаги «омбор»да сақланётган ва рўйхатдан ўтмаган қурол-

мана ўн йилдирки Ажнабар Умиров Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг патрул-пост ротасида халқ осоиштагалиги йўлида хизмат қилиб келмоқда. Бу даврда А. Умиров иштирокида ўнлаб жиноятчилар қўлга олинди ва кўплаб тартибубарлар ички ишлар бўлимига олиб келинди.

Бўлинма командири милиция серханти А. Умиров ёш ходимларга ўз тажрибаларини ўргатиш билан бирга ўзи ҳам шахсий намуна кўрсатмоқда. Жумладан, ўтган йилнинг ўзида у қароқчиларча ҳужум, талончилик, безорилик каби ўндан ортиқ жиноятларни очди. 200 дан ортиқ маъмурий қонунбузарларни ички ишлар бўлимига олиб келиб топшириди.

Милиция аълочиси Ажнабар Умировнинг кўксини

дўст Афғонистон ва Ҳукуматнинг бир қанча жанговор медаллари безаб туриди.

Суратда: Ажнабар Умиров хизмат пайтида. Ҳабибулла ШОДИЕВ олган сурат.

БИР ХАТ ИЗИДАН

ҚОНУН КУЧЛИМИ ЁКИ БҮЙРУҚ?

Мұхарриритимизга
Тошкент шаҳар ИИБ соқчилик бошқармаси ротасининг ходимаси милиция лейтенанти Лидия Тошхўжева мактуб йўллаб, ўтган йилнинг ноябрь ойида қабул қилинган «Милиция ходимларини ижтимоий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилишини кучайтириш тўғрисида»ги қонунни айрим ташкилот раҳбарлари тан олмайтганликларини ёзган эди.

Милиция ходимлари қонунда кўрсатилган имтиёзлардан фойдалана олишяпти? Саволга жавоб топиш мақсадида хат муаллифи таъкидлаган «Самарқанд» автобекати, «Жанубий» темир йўл шоҳбекати, Чилонзор туманлараро алоқа тармоғида бўлиб, аҳвол билан танишдим.

«Самарқанд» автобекати кассири Любовь Соловьевага учрашдим.

— Милиция ходимлари автобусга навбатсиз чипта олишлари мумкини?

— Мумкин, фақат улар милиция формасида бўлсалар.

— Формада бўлмасдан хизмат гувоҳномасини кўрсатсанарчи?

— Унисини билмадим, навбатчи диспетчер билан гаплашиб кўринг-чи.

Навбатчи диспетчер Шоназар Усмонов билан савол-жавобимиз қиска бўлди.

— Йўловчилар рухсат берсагина, милиция ходими автобусга навбатсиз чипта олиши мумкин, кейин Сиз айтган қонун ҳали бизга этиб келгани йўқ, келса ўшанда гаплашамиз,— деди у.

Автобекат бошлиги ўринбосари Фикрат Норхўжаевнинг жавоби ундан ҳам утиб тушди.

— Биз бу қонунни ижро этиш ҳақида ҳали бўйрүк олганимиз йўқ.

Шундан сўнг «Жанубий» темир йўл шоҳбекатига қараб йўл олдим. Бу ерда йўловчиларга маълумот берувчи Надежда Дадабоева, зал бўйича навбатчи Содик Екубов ва кассса мудири Мансур Ражабовлар иш тартибларига яқин

оилар ичидаги ҳеч қандай янгилик киритилмаганини айтдилар. Шундай бўлсада, мен «Жанубий» бекат бошлиги Доириёр Заҳиртдинов ҳузурига кирдим. Ўйлаганимдек бўлиб чиқди. Бошлиқ ҳам қонунни биринчи бўлиб мендан эшитди.

Сўнгра у вазъхонликка ўтиди.

— Албатта, милиция ходимларига навбатсиз хизмат кўрсатиш учун ҳамма чораларни кўраяпмиз, лекин бизга қўшимча вагонларни йўқ, техникаримизни созлаш учун мабланимиз ҳам етарли эмас,— деб гапни бошка ёқ-қа бурмоқи бўлди.

Ҳа, бу сўхбат мен не дейману, қўбизим не дейди, қабилида бўлди.

Шу линия бўйича ички ишлар бўлими жамоат тартибини сақлаш инспектори милиция майори Мазоир Эминовнинг айтишича, бўлимга ҳар куни хизмат вазифаси юзасидан шошиликни бошка вилоятларга кетаётган 20-25 нафар милиция ходими ёрдам сўраб мурожаат қиласи.

Яна ҳал бўлмай келаётган муаммолардан бири телефон ўтказди. Милиция ходимларини тунда кун зарур жойлар билан алоқада бўлиб туришлари кераклигини ҳамма билади. Бунинг учун имкон яратиб беришда эса яна сансалорлик.

Чилонзор туманлараро алоқа тармоғи оператори Нина Николаевнинг субутсиз гапни дилни ранжитди. «Қонунда милиция ходимларига имтиёзли равиша телефон кераклиги айтилган, лекин вазирлик бу ҳақда бизга бўйрүк бермаган»,— деди хотиржамлик билан ўз ишини давом этти.

Хуллас, биз юқорида таъкидлаган жойлардаги ўртоқларининг қонунга муносабати Лидия Тошхўжавенниң куюниб ёзганиларидан ҳам аянчаш экан. Қонунга нисбетан шинчалик ҳурматсизлик сабабини уларнинг раҳбарларидан билишни истардик.

КАССИРНИНГ ҲИЙЛАСИ

Бўстонлик туманидаги «Дўстлик» жамоа ҳўжалигида жойлашган 40-ҳунар-техника билим юрти ходимлари 20 февралда ишга келишиб, ҳангу-манг бўлиб қолиши. Чунки маош бериладиган бу кунда кассадаги 9 минг сўм пул ўғирланган эди.

А. Жилқайдаров, Т. Қорабоев, X. Миралиевларга жиноятчини топиш учун бир ярим кун кифоя қилди. Турли фикрлар ўртага ташланди. Үғирлик ҳанчалар пухта амалга оширилган бўлмасин, барibir калаванинг учун топилди. Жиноятчи ким экан деги.. Албатта, билим юрти ходимлари ҳам ҳайратдан ёқа ушлариди.

Банкдан олиб келинган пулни кассир бино ичига яшириб қўйган. Тунда келиб ойналарни синдирганда, қинир иши охирга етказган экан. Үгри кассирнинг гаройиб «ҳунари» юзасидан тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

В. ТИХОМОЛОВ.

Ҳалқ — бу кўзгу, унга аксингин кўрасаси, дейиншиди донолар. Чиндан ҳам эл-улус билан ҳамкорликда олиб борилган ишнинг охирни хайрли бўлади. Зоро кимнинг қанақалигини баҳоловчи мезон — бу кўччиликнинг фикри.

Шу боисдан ЎзССЖ ИИВ раҳбарлари 26 февраль куни фуқаролар билан телефон орзали бевосита мuloқот ўтиказдилар.

(Давоми 2, З-бетларда)

М. ИСМОИЛОВ.

(Давоми. Боти 1-бетда)

Рафур РАХИМОВ, УзССЖ ички ишлар вазирининг ўринбосари, милиция генерал-майори:

— Алло, алло...

— Рафур Раҳимович сиз бўласизми?

— Ҳа, сиз ҳам ўзингизни таништирасангиз.

— Абдуллаева Зуҳроман, Тошкент шаҳар Ақмал Икромов туманидаги З-Тўқимачи кўчасининг 6-йуда тураман. Участка инспектори ҳақида гапирмоқчи эдим. Ҳеч ишламайди. Танимаймиз ҳаттоқи. Умуман қилган иши кўринмайди-да.

— Зуҳроҳон, қўнгирогингиз учун раҳмат, аввало. Энди саволингизга келсан, шуларни айтишим мумкин. Агар участка вакили ҳудудидаги фуқароларни билмаса ёки фуқаролар уни танимаса, милиция ходими олдига турган вазифанинг бажарилиши мушкул. Шунинг учун Сиз берган хабарни текшириб кўрамиз. Бу иш билан шуғулланиши тегиши ходимларга топшираман. Ижобий ўзгариши бўлишига ҳаракат қилалими...

— Рафур Раҳимович, салом.

— Салом.

— Андикон шаҳар, 2-микрорайон, 21-йуда яшовчи Валерий Новиков қўнгироқ қилалими.

— Сизни яхши эшитяпман, гапирверинг.

— Утган йил 13 ноябрь куни гаражимдан машинани ўғирлаб кетишган.

— Рақамини айтинг.

— Ж 31 28 АН раҳамли «ГАЗ-24».

— Ҳўш?

— Ўғирлардан бири — Толиб Эшонхўжаев Ақмал Икромов туманида қўлга тушди. Иккинчиси эса тошлигани йўк, шу жумладан, машинам ҳам.

— Сиз Андикон вилояти ИИБ бошлигининг тергов бўйича ўринбосари, милиция подполковники А. Мақсудовга учрашинг. Мен тегиши кўрсатма бераман, ишни тезлаштиради.

— Яна бир илтимос, мумкин бўлса, бирорта рўзнома орқали ўзлон бердирсангиз. Машинани топишга ёрдамлашган кишига 5 минг сўм суюнчи берардим.

— Айтдим-ку, Мақсудовга учрашинг. Лозим топса, бу борада «Постда» рўзномасига хат орқали мурожат қилишингизга ёрдам беради...

— Алло, ўртоқ генерал, ассалому алайкум.

— Ваалайкум ассалом.

— Бўстонлиқдан милиция капитани Илҳомовман, балоғатга етмаганлар билан ишлап инспекциясидан.

— Гапирверинг, эшитяпман сизни.

— Беш йилдан бери хизматда мотоциклдан фойдаланаман. Аммо ёнилгани доимо ўз пулимга оламан.

— Давлат транспортини ёнилги билан таъминламаслик қонун-қоидага хилоф. Сиз вилоят ички ишлар бошлиғарни ўртоқ З. Алматовга учрашинг. Мен унга тегиши топширик бераман.

— Иккинчи савол мумкини?

— Албатта.

— Бизда кийим масаласи ҳам чатоқ 40-размерли этик сўрасак, 45-размерлигини беришади.

— Кийим масаласида, биласизми, маҳаллий милиция ходимларига кийим-бош етказиб бўлмагани учун уларни штатдаги ходимлар ҳисобидан кийинтиридик. Яқин орада тикувчилик устахонаси очиши масаласи ҳал бўлалини. Тез кунлар ичча мумкин бўлмагани кийинтириди, деб ўттайман.

— Миннатдорман, ўртоқ генерал.

— Фақат яхши, ҳалол ишланг. Ҳалқимиз милиция ходимлари шарт-шароитини мана шундай иқтисодий аҳвол оғирлигига яхшилаш чораларини кўрмоқда. Жумладан, ССЖИ Вазирлар Мажкамасининг шу йил 12 февралдаги қарорига биноан ойлик ошади, увоннларга тўловлар миқдори кўпаяди, даромад солиги бекор қилинади.

(МУҲАРРИРИЯТДАН: бу ҳақда рўзномамизнинг келгуси сонларидан бирда бағаси маълумот берамиз).

— Жуда қувонтириб юбордингиз, Рафур ака.

— Саломат бўлинг.

— Менга вазир ўринбосари ўртоқ Раҳимов керак эди.

— Менман ўша одам. Сиз ҳам ўзингизни таништиринг.

— Содиқ Зокиров, Тошкент тумани, Сиҳаттоҳ кўчаси, 17-йуда яшайман. Ўқитувчиман.

— Ана, танишиб олдик ҳам, Содиқжон. Энди мақсадга ўтсан.

— Таклифим бор эди. Агар ҳайдовчи йўл ҳаракати қоидаларини бузса, ДАН ходимлари жарима солишига қўйиб бўлмайди.

— Ниҳоятда ўринни таклиф, Содиқжон. Иккимизнинг фикримиз бир жойдан чиқди. Бу масалани бир неча ой давомида ўрганиб чиқдик. Унинг ижобий ҳал қилинишига умид боғласа бўлади. Бироқ биз бундай ҳуқуқни ҳамма участка вакилларига бериб бўлмайди, деб ўттайман. Ҳозирча транспорт воситаларининг ҳайдовчиларига қонда бузганликлари учун чора кўриш ҳуқуқни катта участка вакилларига берилши тарафдоримиз. Аммо бунинг учун УзССЖ Олий Кенгаши «Ўзбекистон ССРнинг маъмурӣ ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги Кодекси»га маълум ўзгаришлар киритиши керак.

— Алло, Рафур ака, сим орқали мулоқот ўтказалпиз экан, рўзномада ўқиб қолувдим.

— Ҳа, саволингиз бормиди менга?

— Йўқ, ёрдам сўрамоқчи эдим. Бўка шаҳар, Гагарин кўчасида истиқомат қилалини. Баҳодир Йўлдошевман.

— Тортинманг, Баҳодиржон, қанақа ёрдам керак биздан?

— Илгари судланган эдим, ишга жойлашиш масаласида қийналини.

— Сиз туман ИИБ бошлиғига киринг. Агар илтимосингиз қондирилмаса, жума куни соат 11 да қабулимига келинг. Йонсонга, унинг кимлигидан қатъий назар, ёрдам қўлини чўзиш бизнинг бурчимиз.

— Раҳмат, Рафур ака, кўнглимини төғдек кўтардингиз.

— Чилонзор даҳасидаги 15-маҳалладан қўнгироқ қилинган. Рафур Раҳимович, мен Тамара Вязанькинаман. Бу ҳақда сизга шикояти қилишим оғир. Лекин илоҳим йўқ.

— Гапирверинг, ҳеч бўлмаса дардни кимгадир тўкиб солиш керак-ку.

— Ўғлим 28 ёшда. Мутасил ичади, наша ченади, мени ва қизимни куракда турмайдиган гаплар билан ҳақорат қиласи. Тўйиб кетдим унинг азобларидан. Участка вакилига арз қиласам, у ёнгил чора кўришдан нарига ўтмайти.

— Чиндан ҳам сизга қийин экан. Лекин тан олинг, унинг шу йўлга кириб кетишида сизнинг ҳам айбингиз бор. Бепарво бўлмаганингизда эди, бунинг олдини олиши мумкин бўларди. Ҳа, майли, ўтган ишга саловот. Бу билан муфассал

танишиб, тез орада сизга жавобини етказамиз.

— Ўртоқ вазир ўринбосари, Ринат Рафуровман. Вагон депоси ишчиси.

— Ҳўш?

— 1985 йили УзССЖ ЖМнинг 91-моддаси билан жавобгарликка тортилганман. Лекин ноҳақлик бўлган. Манглайимдаги «судланган» деган тамғани олиб ташлаш учун кимга мурожаат қилишим керак?

— Мен мансизлогоҳингизни ёзиб олдим. Ишингизни ўрганиб чиқаман. Керакли идораларга юбораман.

— Кечирасиз, Тошкентми?

— Ҳа, Тошкент, эшитаман.

— Менга Рафур ака керак эди.

— Қулогим сизда.

— Бормаган идорам қолмади, энди Тошкентда сизларинг ишларингизни на-

дим. Биринчидан, тақчиллак масаласида гапирадиган бўлсақ, нарх-наво ошармиш, деган миш-мешлар туфайли истеъмол буюмлари савдога чиқарилмайти. менимча. Лекин ўйлайманки, бозор иккисидётига ўтадиган бўлсақ, бу нарсалар ўз-ўзидан ҳал бўлади.

Иккинчидан, сиз маълум маънода ҳақсиз. БХСС учун жонкун ходимларни тарбиялаб етиштириш борасида оқсаятмиз. Лекин қўл қовуштириб ўтирганимиз йўқ. БХСС ишни таомиллаштириш бўйича вазирликда тегиши ишларни амалга оширайтмиз.

— Шу борада менинг тақлифларим бор эди..

— Жуда яхши. Унда тақлифларингизни ёзиб юборинг ёки идорамизга бир келинг. Гаплашамиз. Яхши тақлифларни инобатга оламиз. Ҳақ — милициянинг

холос. Дарёни ишга солиш керак.

— Ана шу мақсад йўлида сизларга матонат, чидам, журъат тилайман.

— Сўзларингиз бир оз қаттиқроқ ботади-ю, лекин минг раҳмат сизга.

— Рухсат этинг, ўртоқ полковник.

— Эшитаман.

— Тошкент шаҳар ИИБ пост-патрул хизмати милиционери милиция сержанти Бойназар Худойназаров сизни безовта қилияпти.

— Қулогим сизда.

— Беш йилдан бери ички ишларда хизмат қиласаман. Бир неча марта қонунбузарлар билан бўлган тўқнушувларда тан жароҳати олганман. Гап шундаки тураржоға мұхтожман. Ҳатто келинингиз қийинчиликка чидамай отасиникига ётиб қолди. Алам қиласар экан, бошқа юртлардан келган дайдилар

К. БОИМУРОДОВ.

зорат қиласидан раҳбарларга шикоятимни тайёрлаб қўйгандим, «Бевосита мулоқот» бўлишини эшитиб қолдим.

— Синглим, олдин ўзингизни таништиринг, кейин қўнгироқ қилишингиз боисини..

— Мен Андикон шаҳриданман, Уланова Фазилатхон. 1990 йил 4 январ куни ўйимга ўгри тушиб, анча-мунча нарсаларимни ўмарип кетди. Орадан кўп ўтмай синглимнинг уйини ҳам шип-шийдам қилиб, кўздан гойб бўлишиди. Учрамаган милиция ходимим қолмади, ваъда беришади, холос. Милиция ходимлари, айниқса, участка вакилии Машраб Долимов ўғриликда гумон қилинаётганларни яхши билишади. Лекин чора кўришини исташмаяти. Илтимос, Тошкентдан ходим жўнатсангиз.

— Мен тушундим, синглим, содир бўлган жиноятни очиш бизнинг вазифамиз. Ҳалқ бизни шунинг учун боянти. Илтимосингизни қондиришга ҳаракат қиласимиз.

— Қурбонбой Боймуродов, УзССЖ ички ишлар вазирининг ўринбосари, полковник:

— Алло, ўртоқ полковник, ассалому алайкум.

— Ваалайкум ассалом.

— Шаҳар ИИБ пост-патрул хизмати милиционери Айорбай Тўраев безовта қиласити.

— Ҳаштаман, Айорбай.

— Олий милиция мактабига кирмоқчи эдим. Сиртдан.

— Тушундим. Лекин сиз бу масалада вазирининг кадрлар бўйича ўринбосари Ҳикматулла Маматовга қўнгироқ қиласангиз малькулроқ бўларди.

— Қурбонбой ака, Тошкент тақриба-ремонт механизма заводидан Алимжон Камоловман. Аввало ўтган байрамингиз билан...

— Раҳмат, ўзингизни ҳам. Энди, Алимжон, менга саволингиз бормиди?

— Ҳа, чайковчилик, назаримда, кун сайин ривожланниб бораяти. Лекин БХСС хизмати айтарли сезилмаяти.

— Саволингизни тушундим.

Ҳикматилла МАМАТОВ, УзССЖ ички ишлар вазирининг ўринбосари, полковник:
— Алло, Ҳикматилла Маматович, ассалому алайкум.
— Баалайсум ассалом.
— Шерободдан қўнгироқ қиласыпман. Сурхондаре вилюят фирмаси қўмитасининг биринчи котиби Ҳаким Бердевман.

— Э, Ҳаким Эшбоевич, эрталабдан Шерободда нима қилиб юрибиз?

— Кўкламаг экишга тайёргарлик кўраялимиз. Иш кўп. Ийл-йулакай «Постда» рўзномасига кўз югуртирасам. «Бевосита мулокот»да сиз ҳам қатнашингиз ёзилган экан. Аввало саломлашиб қўйяй деб...

— Раҳмат, Ҳаким Эшбоевич, раҳмат.

— Биласизми, вилюятимиз ИИБда Орзиқул Соатов деган киши ишларди. Учтўрт йил муқаддам сабиқ

лашсан бўлади. Қаерга ўқишига кирмоқчидингиз?

— Олий милиция мактабига. Ўртоқ Боймуродова телефон қилгандим, сизга мурожаат қилишим кераклигини айтишди.

— Нима тўсқинлик қилаяпти ўқишига?

— Командирларим рози. Лекин бошқармамиз кадрлар бўлими рухсат бермапти.

— Нече йилдан бери милицияда ишлайпсиз?

— Армия хизмати билан 3,5 йил.

— Мана, милицияда борйиги 1,5 йил ишлайтган экансиз. Ҳали ҳаммаси олдинда. Олий милиция мактабига ўқишига киравчи талабгорлар ниҳоятда кўп. Шу билан бирга ҳар бир ташкилотнинг ўзига яраша қонунқоидалари бор. Сиз ҳам навбатда турган бўлсангиз керак. Ҳаммасини аниқлаб

магач, у бекор қилинди. Мени бўшатганларнинг ўзлари камчиликлари туфайли ишдан олиннишди. Лекин ҳанузгача мен ўз ўрнимга тикила олмай овараман.

— Ўзингиз яхши биласиз. Шахсий делонгиз ва ишингиз билан тўлиқ танишмасдан аниқ бир фикрга келишим қийин. Яхшиси, сиз эртага қабулимга келинг, бафуржа гаплашиб оламиш. Майлими.

— Хўп, хўп. Албатта, эртага бораман. Раҳмат, сизга.

— Алло, Тошкент, бу 33-60-43 ми?

— Худди шундай.

— Қизилтепага жавоб берсангиз.

— Бемалол.

— Ҳикматилла ака, мен Қизилтепа ични ишлар бўлими ҳузуридаги қўриқлаш бўлимида хизмат қиласам. Милиция сержантни Парда Йўлдошевман.

Тортимасдан бемалол

Ҳасанбой қишлоқ Кенгаши худудида.

— Демак, Тошкент тумани ИИБ ДАН ходимлари ёмон ишлайпти экан. Мен бугуноқ шу иш билан шугулланаман.

— Жуда соз, келишдик.

— Алло, Эркин ака, битта савол берсан майлими?

— Иложи бўлса исм-шарифингизни айтганингиздан кейин.

— Фарғона вилоятининг Бағдод туманидан Обиджон Каримовман.

— Ана энди, марҳамат.

— Яқинда «Постда» рўзномасида «Пойлоқчига мухтож қоровуллар» сарлавҳали кичкина бир мақолани ўқидим. Ҳажми кичкина бўлса ҳам, кўтарилигни муваммокатта экан.

— Хўш, хўш?

— Ўша мақолада соқчилик бўлиmlари таркибида ёлланиб ишловчи қоровулларнинг аксарияти нафақадорлар, аёллар эканлиги танқид қилинганди. Ҳақиқатдан бундай кишилардан бирон-бир объекти қўриқлашда журъат ҳам, жисмоний қувват ҳам етишмайди. Бу ишга соглом ва кучли йигитлар жалоб этилмаётганлигининг сабаби... алло.

— Эшитаман, гапираверинг!

— Бу ишга соглом ва кучли йигитларнинг жалоб этилмаётганлигига сабаб — маошнинг озлиги. Муаммо жуда тўғри кўтарилигни. Тўғри эмасми? Рўзноманинг ана шу танқидидан кейин бирор ўзғариш бўлишига умид қиласа бўладими?

— Бўлганда қандоқ. Тўғрисини айтганда ўша мақолача менга ҳам жуда ёди. Энди, биласизми, бу борадаги барча мулоҳазаларини телефонда тўлиқ айтольмайман. Яхшиси, «Постда» рўзномасининг мухлиси экансиз. Уни мунтазам ўқиб боришига ҳаракат қилинг. Сизни қизиқтирган мавзуда бир чиқиши қиласмиш.

— Жавобингиздан қонидим, раҳмат.

— Алло, ким бу?

— Норгитовман.

— Яхшимисиз, ўртоқ полковник?

— Раҳмат, кечирасиз, танишиб олсан бўлардими?

— Майли, Калинин туманидан Сулаймоновма. Ёнгидан сақлаш хизмати бўйича саволим бор эди, сизга берсан бўладими?

— Бемалол.

— Ёнгинни рўзномаларда «тилсиз ёв» деб ёзишиди. Шу туфайли ҳалқ ҳўжалигимиз қанча зарап кўради — билмоқчи эдим.

— Мисол учун ўтган 1990 йил давомида жумхурятимизда 25 минг 512 та ёнгин чиқиб, 21 миллион 997 минг сўмдан кўпроқ моддий зарар кўрилди.

— Ҳалок бўлганлар ҳам борми?

— Афсуски бор. 251 киши ҳаётдан кўз юмган, 2682 киши эса турли даражада тан жароҳати олган.

— Орган ходимларидан чи?

— Ўт ўчирувчилардан демоқчисизда? Жароҳатланган сафдошларимиз анчагина.

— Ёнгиннинг асосий сабаблари нималардан иборат?

— Ёнгиларнинг 80 фоизи фуқароларнинг туаражойлариди юз берган. Учта асосий сабаби бор: биринчиси — олов билан эҳтиётсизлик, иккинчиси — ёш болаларнинг ўйинқароқлиги, учинчиси — электр жиҳозларидан нотўғри фойдаланиши.

— Нима дейди, ҳалқимизда бир нақл бор: эҳтиёт бўлганга худо ҳам мададкор экан.

— Тушундим. Вақтингизни олганим учун ўзр.

— Алло, Эркин Норсодикович, мен сизга савол билан эмас, ёрдам сўраб мурожаат қилмоқчиман, мумкини?

— Албатта, мумкин.

— Менинг исмим Ольга.

фамилиям Коҷитова. Чилонзор даҳаси, 18-маҳалла, 11-йй, 4-хонадонда яшайди. Гап шундаки, 1-хонадонда яшайдиган қўшнимиз Роза Медведева бизга тинчлик бермаяпти. Унинг эри ва ўғли судланган, улардан қўрдамиш. Ҳамма қушнилар бэзиллаб қолган. Биз Чилонзор тумани ички ишлар бўлимига шикоят қилинганди, лекин чора кўришмади.

— Тушундим. Ҳозироқ бу ҳақишили раҳбарларга топшариқ бераман.

— Раҳмат, хайр. (Вазир ўринбосари ички телефонда раҳамаларни тера бошлади).

— Алло, эшитаман, Эркин Норсодикович.

— Ўртоқ Комилов, ҳозиргина менга Тошкент шаҳар Чилонзор даҳаси, 18-маҳалладан Коҷитова Ольга қўнгириқ қилди. Шикояти бор экан. Шу бугуноқ ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш бошқармасидан бир ходимин тайинланг. Шикоят юзасидан текшириш ўтказсин.

— Ўртоқ полковник, сизга қўнгириқ қилинганди, аёл қўшни ҳақида ёзма ариза ҳам берган, шу кунларда кўриб чиқамиз.

— Тезлаштириш, кейин натижаси ҳақида менга ахборот берасиз.

— Тушунарли.

МУХАРРИИЯТДАН: ниҳоят «Бевосита мулокот» учун ажратилган вақт тугади. Вазир ўринбосарлари телефонда дасталарни жойига кўйиб, яна кундаклик тигиз юмушларни билан машгул бўлиб кетдилар. Лекин қўнгириқлар тўхтамасди.

— Жуда ҳам сизларга тушши ҳийин бўлди, — деди Урганҷ шахридан болалар боғчаси тарбиячиси Ҳожиби Отажонова. — Битта саволим бор эди. Иккни соатлик сим орқали мулокотидан машғул бўлиб кетдилар. Лекин Ҳожиби Отажоновага берган жавобимизни ҳурматли рўзнома мухлисларидан сир тутмаймиз.

— Аввало шуни айтиш керакки, бугун фуқаролар билан вазир ўринбосарлари ўртасидаги мулокот давомида юздан ортиқ телефон қўнгириқларни бўлди. Ўндан ортиқ кишига ҳуқуқтарни борасида нуфузли раҳбарлар томонидан амалий ёрдамлар берилди. Қўпгина ишлар эса ижобий ҳал остига олинди.

— Этинг мухими жумхурят ички ишлар ходимлари фаолиятига оид қимматли мулозалар билдирилди.

— Яна бир фойдали томони шундаки, ўнлаб ҳам ортларамиз рўй берган жиноятлар, қидирилаётган жиноятчилар ҳақида хабар беришди, айни пайтда ўзларининг исм-шарифларини сир сақлашмизни илтимос қилишиди. Улар берган маълумотлар жиддий текширишини тақозо этади. Шунинг узун, келинг, очиқасига айта қолайлик, яширик қўнгириқ мулозалларни билан бўлган сұхбатлар мазмунини кўчилик олдига дастурхон қилиб ёзишини раво кўрмадик. Аммо хабарлар эса ижобий ҳал остига олинди.

— Ҳурматли рўзномасеварлар! Бу борада сизларнинг фикрларнинг қандай? Сизнингчага, ўтказган тадбири миз келгусида наф келтирадими? Ва, ниҳоят, энди ўзингизни қизиқтираётган саволлар билан кимларга мурожаат этишини истайсиз?

— Мактубдарингизни кутамиз.

«Бевосита мулокот»даги савол-жавобларни «Постда» мухбирлари — М. ИБРОХИМОВА, И. МИНАВРАРОВ, Р. ҚОСИМОВ, А. ТИЛОВОВ, Э. САТТОРОВ, Г. БОЛТАБОЕВ, С. СУЛАЙМОНОВлар ёзиб олишни.

Суратлар Ҳ. ШОДИЕВники.

САВОЛИМ БОР

Х. МАМАТОВ.

Э. НОРГИТОВ.

сизга яна бор тушунтириб боришига ҳаракат қиласи. Азизмайди, Ҳорзини таништириб беролмайсан.

— Мен Маматовман.

— Ҳикматилла ака, овонгизни танимабман, узр. Кеч бўлса ҳам ўтган байрамингиз билан табриклийман.

— Раҳмат... Лекин ўзингизни таништириб беролмайсан.

— Эшитаман сизни.

— Ассалому алейкум.

— Ваалайсум ассалом.

— Мен — Адҳамжон Нурматов. Наманган шаҳар ичкиси ишлар бошқармасида ишлайман. Яқинда ўрта маҳсус маълумоти бир ўртоғимга оғизларни бор. Агар кимдаким бирор техникумни тутгатган ёки олий ўқув юртларининг юқори курсларида таълим олдётган бўлса, ана ўшаларга офицерлик унвони беришиди. Яна бир ўрин бўш турибди. Нимагадир мени ўтказишмагани.

— Кечирасиз, Адҳамжон, қаерни тутгатгандир?

— Бор-йўғи ўрта мактабни тамомлаганман.

— Ана шунинг учун ҳам сизга офицерлик унвони беришмаган. Биласизми, бизда шундай қонун бор. Агар кимдаким бирор техникумни тутгатган ёки олий маълумотли ходимларимиз ҳам оддий милиционер ёки сержант бўлиб хизмат қиласи.

— Демак, офицер бўлиш учун бирорта техникум ёки институтга ишлайман.

— Мен ўтган бор. Адҳамжон Тошкент шаҳар Акмал Икромов туманидан чақи

ХУШЕРБЕК

ХИЗМАТДА

Бир бор экан, бир йўқ экан, қадимги эмас, ҳозирги замонда Тошкент тумани то-монда Асад Тошмуҳамедов деган бир йигит бор экан. У Охунбобов қишлоқ матлубот жамиятига қарашли 23-дўконда сотувчи бўлиб ўшларкан. Бироқ бошқа ҳам-насларига бир туки ҳам ўхшамас экан. Нега дейсизми? Ҳозир тушунтираман. Аксарият сотувчилар бир сўзни тақрорлашни яхши кўришади. Камёброқ молларнинг юзасини сўрасангиз ҳам, битта жавобни эштасиз. «Йўқ». Баъзи юмшоқсу пургилар эса «йўқ» деган сўзни шундай маҳорат билан безаб айтишади, асал яланган боладай ишшайиб чиқиб кетасиз. Яхши гап билан илон инидан чиқар, деган мақолни улар ўзгартириб олишган. Яхши гап билан

яқинда мұхарририятини- мизга нигоҳида ўт қаңаб турган бир йигит кириб келди. Танишдик. Хушербек- нинг отаси милиция, бобоси эса миришаб бўлиб ўтган экан.

Мени ишга олсангиз янглишмайсиз, кўп фойдам тегади,— деса бўладими.

Е, тавба, илтимос ўрнига...

Ҳа, майли, одамларнинг

хислати товус патидан ҳам

ранг-баранг, деб ўйладик.

ЗАМОНАВИИ ЭРТАК

ЙЎҚНИ ЙЎНДИРАДИГАН «ИШБИЛАРМОН»

харидор дўкондан тўполон қилмай чиқиб кетар, деб.

Йўқ, эртагимиз қаҳрамо- ни у тоифадан эмас. Ниши руҳиятини сув қилиб ичиб юборган, бир кўришда ким-нинг қанақалигини айтиб бе-ра оларкан. Дўконга келган харидор унинг синовидан ўтса бўлди, анқонинг ургуни сўраса ҳам топиб бераркан.

Кунлардан бир куни Ак-бар Примов исмли йигит унинг дўконига кириб келибди. Сирли жилмайганча чап кўзини қисиб, ўнг қўлини юрагининг устига қўйиб сўрабди:

— Акахон, сиздан нажот сўраб келдим, йўқ демасан-гиз?

Қани эштайликчи, иложи бўлса жоним билан.

— Озгина «Ҳинд чойи»-дан керак бўлиб қолди да.

Асад Тошмуҳамедов бир лаҳза харидорга тикилиб қа-

рабди. Дили равшан тортибди.

Шундан кейин чойнандаги бироз совиб қолган чойдан пиёлага қўйиб, харидорга тутибди.

— Қани, марҳамат қил-синлар. Бунинг рангини қа-ранг, бўйини қаранг. Оҳ-оҳ, билганга мисоли қиём. Ана шу чойдан берсам бўладими?

Харидор оғзининг таноби қочиб кетибди.

— Э, барака топинг, оғи-римни енгил қилдингиз ҳи-соб.

— Аммо бир оз «шапка»-си бўладида?

— Мени ким деб ўйла-пиз? Бу «само собой»-ку.

Харидор шундай деб пиё-ладаги тўқ қизил рангли

чойни охиригача симирибди.

Кейин иккевонен омборга боришибди. Асад Тошмуҳамедов қайси бир кавақдан нархи 38 тийин турадиган 50 граммли бир қути ҳинд

— Яхши, аввал бир-иҳки-та ёзган нарсангизни кўрай-ли-чи, ёнса ўйлашиб кўрар-миз, — дедик биз ҳам әгар-дан тушмай.

Тили заҳар бўлса ҳам ки-чиқфөйл экан. Зипиллаб

Тошкент туманинга жўнади. У ердан мана бу ҳангомани ёзид келибди. Ўқиб чиқса-маъкул.

Қани, сиз ҳам танишиб, чиқинг-чи...

ходими, милиция майори Эркин Эшоновлар кириб келишибди. Изқуварликда Шерлок Холмсни ҳам йўлда қолдириб ке-тишган экан, азamatлар. Омборхонани обдон текши-риб, худди ўша чойдан 171 килограмми яшириб қўйил-ганлигини аниқлашибди.

Кейин узун-қисқа бўлиб дўконга боришибди. Остона-дан ўтишлари билан милиция майори Зиёвуддин Нажимов девордаги катта-катта ҳарфлар билан битилган ёзувга ишора қилибди. Унда ҳинд чойи қишлоқ Кенгаши қарори бўйича киши бошига 100 граммдан талон бўйича сотилиши кераклиги айтилган экан.

— Бунга нима дейсиз? Асад Тошмуҳамедов шу пайтгача бирор марта қиё боқмаган ёзувга қарабди-ю, яна нигоҳини олиб қочибди....

ТУРМУШ САБОҚЛАРИ

Бир оғиз сўз қиймати

Бир неча юз йиллар олдингиз фойлосуфи Фрэнсис Бэкоининг «Ўғирлашга имкон яратиш — ўгрини туғдиради» деган гаплари бугунги куни-мизга жуда мосдир. Купакундузи ўзгалар чўнтағига кўлтиқаётган ёки қўшни уйи олдида нотаниш одамнинг ўрмалашаётганини кўрсак-да, кўрмаганинка оламиз.

Аввалинг ўғри, киссавурлар исқирт, жулдур кийимда бўлиб, ташки қиёфасининг ўзи огоҳлантириб турган бўлса, ҳозиргилари олифта кийинган, таранган, пардози жойида, галстук тақсан, дипломат ушлаган.

Кўпинча жамоат жойларда ёхтиётизлик қилиб айтиган гапларимиз ҳам уларга кўл кела-ди. Мен ўзим гувоҳ бўлган бир воқеа ҳақида айтмоқчи-ман. Бир куни автобусда кетаётсам, олдинги ўринидека ўтирган иккى мўйисафид сухбат куриб кетяпти. Бириничисига 110 сўм нафака олгани ҳақида гапирди. Бекатга яқинлашай деганда, уларнинг тепасида келётган бир йигит тўсатдан: «Вой, киссамдаги пулини йўқ-ку, сен олгансан», — деб ҳалиги чолга ёпиши-са. Ҳар ким ҳар хил гапирди, бирор чонни айлади, кимдир йигитни. Ҳуллас иккови бекатда тушди. Улар тортишиб туришганда, иттифоқ мотоциклда милиционер кўринди. Унга воқеани тушунтириши. Милиция ходими енгил машина тўхтатиб, йигит, чол ва гувоҳдан бўлимга боришни илтимос қилди. Бир куни тасодифан «гувоҳни» учратиб қолиб, во-кеа нима билан тугагани ҳа-қида сўрадим. «Пулимни ўғирлаши» деган йигит илгари фи-рибгарлиги учун қамалган бўлиб, чоннинг сұхбатига кулок тутиб келётган экан. «Буна-қанги ноинсоғни кўрмагандим», — деб ёқа ушлагани ҳа-мон кўз олдимида.

Маҳкам ҲАКИМОВ, меңнат кексаси.

Кейинги пайтда маҳалла, билим юрти, ташкилот ва корхоналарда ички ишлар ходими-лари билан учрашув ўтказиш оdat тусига кириб қолди. Яқинда ана шундай ошкора сұхбатлардан бири Ҳамза тумани мөхнаткашлари билан бўлиб ўтди. «Наврӯз» чойхонасида ўтказилган бу учрашувга Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг раҳбар ходимлари ташириф буюрдилар. Шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковники К. Одилов кечани оча туриб шундай деди:

— Сўнгги пайтда милиция ходимлари жиноятчиликка қар-

ши курашда мөхнаткашлар билан ҳамкорлик қилгани учун анча яхши натижаларга эри-моқдалар. Маълумки, жиноятчиликарнинг кўпчилиги сизу биз билан бирга ишлайди, биримизга қўшни, биримизга фарзанд ёки ака-уқадир. Уларни тартибида ҷаҳони, яхши мас-лаҳат бериб, тўғри йўлга солиб юбориши барчага ҳам қарз, ҳам фарзидир. Агар биз сизлар билан ҳамкорликда ишлашин яна-да яхшилашак, ўйлайманки, шахримизда жиноятчилик ка-майб бораверади. Тошкент шаҳар ички ишлар бошқарма-си бошлиғининг ўринбосари, милиция полковники Н. Бадал-

боев унинг фикрини давом эттириди.

— Ҳалқимиз орасида «Ол-тотвол ола бўлса, оғзиғагин олдирилар, тўртовлон тугал бўлса, унмаганинни ундирилар» деган ҳикматли ибора бекорга оғиздан-оғизга қўчиб юрмайди. Ҳақиқатдан ҳам агар биз ба-ҳамжизат бўлиб ишласак, кўп нарсаларга қодирмиз. Бунинг учун сизлар мана шундай учрашувларда ўзларинингизни ижобий ҳамда тақиидий фик-ларинингизни, таклиф ва истак-ларинингизни бемалол айтишлариз лозим.

Шундан сўнг сўзга чиқсан-

лар ҳам милиция ходимлари-ниг ҳалқ билан ҳамкорликда иш олиб бораётгандиги нати-жаси самарали бўлаеттандиги-ни таъкидлайдилар. Шу билан бирга туман аҳли ўзларини қи-зиқтираётган турли саволларни бериб, ички ишлар ходимлари-дан қоницарли жавоб олдилар. Учрашув сўнгидаги ички ишлар ходимлари милиционер-ларга фаол ёрдам бераётган фидокор нисонларга эсдалик совғалари топширидилар.

СУРАТДА: учрашувдан ла-далар.

Суратларни Қ. ЗОҲИДОВ олган.

БАХОР ХИДИ

Юртимизда бахор Айниқса, бу кўпқаватли иморатлар-у, гулламас дараҳтлар билан бурканган шаҳарга нисбатан мевали дар-дараҳтларга бой қишлоқларда сезилади. Қайси ҳовлига кирманг қизиши, оқ, нимтатир гуллар билан ясанган ниҳоллар ўзини қўз-қўз этади, нигоҳларингизни қувонтиради. Қишининг оғир кийимдан, турмуш ташвишларидан хира тортиғар кўниллар уларга қараб айтиради. Таранг тортилган асабларнинг ҳам башашиб, баданингга ажиб бир шукуҳ сингади. Беихтиёр вуқудингизанот ёзиб, ложувард осмонга учгиси, кўшнинг майин, тиниқ нурларига осилни, олис-олисларга кетиш истаги туғилади.

Ирмоқларнинг чулдираши, қушчаларнинг чуғур-чуғури еру кўк овози билан шунчалар уйғунлашиб кетади, ҳар бир оғир кўнгилга ҳаловат, ҳар бир чироги ёнган хонадонга ризқ-барака, ҳар бир меҳрға ташна дилларга саҳоват, болаларимизга саломатлик, оналаримизга умроқийлик, қизларимизга назоқат, йигитларимизга баркамоллик, оталаримизга гайрат-шилоат улашишини истардим.

Хар бир яхши ниятли ки-шилар омон бўлсин дунёда. Муҳаббат ИБРОҲИМОВА.

зарурлиги ҳақида сўзлаётгандек. Үрмалаётган қуртқумурсаларнинг замин ташвишида елиб-югуришига қараб ўзингиз шундай бардош, куч-куват тилайсан.

Атрофга қараб табиатта тассаннолар айтигин, боз эгиб заминни күчтинг келади. Эсган энг сезилмас сабо ҳам дилга ором ваъда қилади. Гўёки, бу фаслда ҳаттиқроқ гапиришнинг ўзи гуноҳдек. Атроф шундай по-киза, шундай мулоҳим begu-noҳki, гўё заминга оғирроқ қадам ташласанг, ҳамма-ҳаммудот инграйдигандек.

Ирмоқларнинг чулдираши, қушчаларнинг чуғур-чуғури еру кўк овози билан шунчалар уйғунлашиб кетади, ҳар бир оғир кўнгилга ҳаловат, болаларимизга саломатлик, оналаримизга умроқийлик, қизларимизга назоқат, йигитларимизга баркамоллик, оталаримизга гайрат-шилоат улашишини истардим.

Хар бир яхши ниятли ки-шилар омон бўлсин дунёда. Муҳаббат ИБРОҲИМОВА.

ЎзССЖ аҳлоқ тузатишиларни ғашни бораётгандиги нати-жаси самарали бўлаеттандиги-ни таъкидлайдилар. Шу билан бирга туман аҳли ўзларини қи-зиқтираётган турли саволларни бериб, ички ишлар ходимлари милиционер-ларга фаол ёрдам бераётган фидокор нисонларга эсдалик совғалари топширидилар.

ЭЪЛОН
ЎзССЖ аҳлоқ тузатишиларни ғашни бораётгандиги нати-жаси самарали бўлаеттандиги-ни таъкидлайдилар. Шу билан бирга туман аҳли ўзларини қи-зиқтираётган турли саволларни бериб, ички ишлар ходимлари милиционер-ларга фаол ёрдам бераётган фидокор нисонларга эсдалик совғалари топширидилар.

Ишга қабул қилинганларни иккى йилдан сўнг ССЖИ ИИВнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларига ўқишига кириш учун тавсия берилади. Таҳсил кўриш давомида мансаб ойлиги сақлаб қолинади. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг сиртқи, кечки бўлимларидан ўқишига мөнгистади. МАНИЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент-58, Наманган кўчаси, 19, 156, 165-автобуслар ва 26-йуналиши тақсанинг «Жаҳон Обидова» бекати, 62-70-21 рақамли телефон орқали қўшимча маълумотларни олиш мумкин.

«ПОСТДА» —
(«НА ПОСТУ»)
Орган коллегии МВД
ЎзССР
Индекс: 64615.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.

Узбекистон Компартияси Марказий Қ